

ЗЛОВЖИВАННЯ СУДДІВСЬКИМ РОЗСУДОМ ПРИ ВИРІШЕННІ ПИТАНЬ ПЕНАЛІЗАЦІЙНОГО ХАРАКТЕРУ

Макаренко А.С.,
к.ю.н., доцент кафедри кримінального права
Національний університет «Одеська юридична академія»

Стаття присвячена кримінально-правовій характеристиці суддівського розсуду як зловживання правом. Аналізується категорія «зловживання правом» у юридичній науці. Доведено, що зловживання правом при призначенні покарання є особливим видом правової поведінки. Зловживання правом як результат реалізації суддівського розсуду не може розглядатися як протиправна поведінка. Запропоновані певні кримінально-правові засоби недопущення зловживання правом.

Ключові слова: суддівський розсуд, зловживання правом, пеналізаційний процес.

Макаренко А.С. / ЗЛОУПОТРЕБЛЕНИЕ СУДЕЙСКИМ УСМОТРЕНИЕМ ПРИ РЕШЕНИИ ВОПРОСОВ ПЕНАЛИЗАЦИОННОГО ХАРАКТЕРА / Национальный университет «Одесская юридическая академия», Украина

Стаття посвящена уголовно-правовой характеристике судьейского усмотрения как злоупотребления правом. Анализируется категория «злоупотребление правом» в юридической науке. Доказано, что злоупотребление правом при назначении наказания является особым видом правового поведения. Злоупотребление правом как результат реализации судьейского усмотрения не может рассматриваться как противоправное поведение. Предлагаются определенные уголовно-правовые средства недопущения злоупотребления правом.

Ключевые слова: судейское усмотрение, злоупотребление правом, пенализационный процесс.

Makarenko A.S. / ABUSE OF JUDGE'S DISCRETION AT SENTENCING PROCESS / National University «Odessa Law Academy», Ukraine

Article is devoted to criminally-legal characteristic of the judge's discretion as abusing of law. The category «abusing of law» is analyzed in jurisprudence. It is proved that abusing of law at sentencing is a special kind of legal behavior. Abusing of law as result of realization of the judicial discretion can't be considered as illegal behavior. Certain criminally-legal means of a non-admission of abusing of law are offered.

In modern domestic traditions of criminal-legal regulation only partial formalization of punishment is possible. Full formalization, and, consequently, the maximum restriction of powers of judges in sentencing, is possible only after conceptual rethinking of all the institutions of the criminal law.

Characteristics of judicial discretion through the prism of the category of «abuse of right» in the criminal law of Ukraine is not illegal behavior, because it is not contrary to a specific provision of the law, and necessarily a sign of abuse of the right is the formal legitimacy. However, if you assign punishment as a result of the implementation of the judge of their rights at the discretion violated certain provisions of the law, it is the transformation of judicial discretion in judicial tyranny.

Thus, on the one hand, the abuse of the right inherent hidden inadmissible, on the other hand, formal legality (at which harm to others). Taking into account specified in the criminal law sentencing abuse of right as a characteristic of a judicial discretion serves as a special variant of conduct that judges can make along with lawful behavior or illegal, if judicial discretion is turning into a mess. Therefore, we consider the abuse of the right as a special kind of legal behavior.

Key words: judge's discretion, abusing of law, sentencing process.

Суддівський розсуд при призначенні покарання як міра свободи вибору існує у певних межах, встановлених кримінальним законом. У рамках цих меж суддя вправі призначити покарання на власний розсуд. Нерідко дискреційність норм, їх невизначеність призводить до такого феномену соціальної дійсності як зловживання правом. Так, одну особу за вчинення певного злочину суддя може засудити до позбавлення волі на строк, наприклад, 5 років, а іншу за такого ж випадку звільнити від відбування покарання з випробуванням на підставі ст. 75 Кримінального кодексу України (далі – КК України). І в першому, і в другому випадках суддя діє у правових межах. Однак за такої практики застосування кримінального закону виникає дисбаланс у регулюванні суспільних відносин, в однієї особи занадто суворе покарання може викликати відчуття образи, навіть злоби, несправедливості, недовіри у законність і правосуддя. А занадто м'яке покарання спроможне зумовити як у самого злочинця, так і в інших осіб відчуття безкарності. І це відчуття не стримає від вчинення нових злочинів, і не породить поваги до закону, акту правосуддя, іміджу судової складової влади і, звичайно, не досягне цілі покарання – попередження вчинення нових злочинів.

Узагалі інститут зловживання правом як такий донедавна досліджувався вченими-фахівцями з цивільного, цивільного процесуального і частково – кримінального права, і пов'язаний зі зловживанням конкретною приватною особою своїм суб'єктивним правом з метою заподіяння шкоди іншим суб'єктам відносин. Так окремі аспекти проблеми зловживання правом були об'єктом досліджен-

ня таких науковців: М. Агаркова, М. Бару, С. Братуся, С. Вільнянського, О. Волкова, Г. Гаджиева, В. Грибанова, В. Доманжо, Н. Дурново, С. Зайцевої, С. Максименка, Н. Малєна, О. Малиновського, І. Новицького, В. Рясенцева, Л. Петражицького, І. Покровського, Т. Полянського, М. Самойлова, І. Сеннікова, Г. Смірновой, І. Советнікова, О. Сухорукова, В. Тархова, В. Тулякова, К. Тулякової, М. Тулякової, О. Хміль, А. Юдіна та ін. Певні напрацювання з дослідження зловживання у публічно-правовій сфері були зроблені вченими-конституціоналістами (Ф. Веніславський, В. І. Крусс). Зловживання ж правом у кримінально-правовій сфері, зокрема при призначенні суддею покарання за власним розсудом, практично не вивчалось. Певні напрацювання мають у дослідженнях вітчизняних теоретиків права [1, с. 760–765].

Метою статті є розкриття кримінально-правової характеристики суддівського розсуду як зловживання правом задля надання певних пропозицій до врегулювання такого інституту. У зв'язку з цим була поставлена задача надання характеристики суддівського розсуду на основі аналізу видів правової поведінки;

Сучасна наукова доктрина у питаннях зловживання правом характеризується плюралізмом підходів до визначення сутності цього складного явища. Деякі правові дослідники взагалі висловлювались проти існування категорії зловживання правом. Так, М. М. Агарков, спираючись на тезу Планіоля, згідно з якою здійснення права не може бути протиправним, вважає, що ті дії, які називають зловживанням правом, насправді здійснені за межами права

[2, с. 427]. Отже, поведінка особи має визнаватися протиправною, але не зловживанням, оскільки особа, виходячи за межі наданого їй права, не вважається такою, що здійснює своє право. Така позиція вченого є обґрунтованою, якщо брати до уваги, що зловживання правом він розглядає як реалізацію (здійснення) права поза його межами, а не всупереч його призначенню [3, с. 43].

За визначенням О. В. Волкова, зловживання цивільним правом – це особливий вид цивільного правопорушення, пов'язаного з умисним виходом уповноваженої особи у ситуації правової невизначеності за внутрішні межі (сенс, призначення) суб'єктивного цивільного права (які визначаються у тому числі критеріями розумності і добросовісності) для досягнення своєї незаконної скритої цілі з використанням формалізму і недоліків цивільного права, як-то: абстрактність, вузькість, прогалини, застереження, помилки, протиріччя правових норм і договірних умов і т. п. [4, с. 9]. Тому традиційно проблема зловживання правом розглядалася у рамках цивілістичної науки і пов'язувалася з діями приватних осіб. А, отже, передбачалося, що посадова особа не наділена суб'єктивними правами, а тому не може ними зловживати. Однак, така позиція є односторонньою і не відображає всієї специфіки правової дійсності. Проблема бачиться, як уявляється, у вузькому трактуванні у першу чергу поняття «суб'єктивних прав». У цьому зв'язку правильно зазначає О. О. Маліновський, що історично склалося так, що проблема сутності зловживання правом складається з двох взаємозалежних частин, які водночас є самостійними. Перша частина проблеми – це зловживання громадянами своїми суб'єктивними правами. Друга частина стосується зловживання владою, тобто тими правами і обов'язками, якими відповідно до чинного законодавства наділені посадові особи для реалізації завдань і функцій держави [5, с. 11]. Носії публічно-владних повноважень, у т. ч. і судді при призначенні покарання, як правило, зловживають не своїми суб'єктивними правами, а закріпленими за ними повноваженнями (сукупністю прав і обов'язків), своєю компетенцією у процесі правозастосування. Розсуд у призначенні міри покарання є нічим іншим як повноваженням судді, його правом і обов'язком у виборі варіанту рішення у межах закону. Слушно зазначає В. Крусс, що «основними» формами зловживання правом слід визнати зловживання правами і свободами людини та – у дзеркальному переломленні публічно-владної компетенції – зловживання повноваженнями, що опосередковують правокористування [6, с. 641]. Зловживати можна практично будь-яким суб'єктивним правом, і вже тим більше владою, коло суб'єктів зловживання є необмеженим [7, с. 19]. Таким чином, під суб'єктивним правом у контексті досліджуваної проблематики необхідно розуміти не тільки різноманітні права і свободи, але і взагалі всі юридичні обов'язки, у т. ч. у вигляді владних прерогатив, які може використовувати уповноважена на те особа. Тобто інститут зловживання права є міждисциплінарним. Тому необхідно встановлювати чіткі критерії розмежування дійсно правомірного використання юридичного інструментарію від зловживання ним. Дана обставина більш чим актуальна по відношенню до такого неоднозначного явища як суддівський розсуд, адже останній представляє собою певну свободу, якою і можна зловживати.

Поширеною є позиція вчених, які розглядають зловживання в якості різновиду протиправного діяння. На думку А. Ф. Текаєва, зловживання – суть різновиду правопорушення, хоча не кожне правопорушення є зловживанням [8, с. 113]. Не оспорюючи останнього висновку, необхідно відмітити, що зловживання правом, на відміну від правопорушення, передбачає поведінку, яка не порушує правової норми. Зловживання правом «завжди зовні спирається на суб'єктивне право і формально не порушує об'єктивне право» [9, с. 118]. У цьому зв'язку дослідження сутності

зловживання у кримінальному праві та аналіз природи поведінки (протиправна, правомірна тощо) актуалізується, адже КК України закріплює особливий вид зловживання правом як протиправний, а саме діяння, передбачене ст. 364 КК України, – зловживання владою або службовим становищем. Так, обґрунтованою є позиція О. Ф. Скакун, яка виділяє два види зловживання правом: 1) такий, що не характеризується явною протиправністю. У цьому випадку зловживання правом виражається у соціально шкідливій поведінці уповноваженої особи, яка спирається на належне їй суб'єктивне право; 2) такий, що характеризується явною протиправністю, тобто такий, що належить до розряду правопорушень. У такому разі зловживання правом виражається у виході особи за межі встановленого законом обсягу суб'єктивного права, що спричиняє перекучення призначення права [10, с. 428]. Крізь призму сутнісно-змістовної характеристики суддівського розсуду злочинна (протиправна) поведінка як така (зловживання владою або службовим становищем, інші злочини у сфері суддівського правозастосування – ст. ст. 371, 372, 375 КК України тощо) не можуть бути характеристикою суддівського розсуду з огляду на наступне. Суддівський розсуд при призначенні покарання та, взагалі, у кримінальному праві, існує тільки у визначених законом межах. Діяльність, яка пов'язана з виходом за ці межі, вже не є реалізацією суддівського розсуду, а є відображенням суддівського свавілля, беззаконності, протиправності (злочину).

Дійсно, будь-яке суб'єктивне право (повноваження) має свої межі – можливої (розсуд як право) та належної (розсуд як обов'язок) поведінки. У разі виходу за встановлені законом межі неможливий сам термін «зловживання». А. Є. Наумов правильно зазначає, що причиною відхилення реальної поведінки суб'єктів від приписів норм права часто слугують недоліки норм позитивного права і способів їхнього вираження, які пов'язані з такими властивостями правової норми, як абстрактність змісту і потенційна можливість її різноманітної інтерпретації. Все це безпосередньо відноситься і до зловживання правом, яке характеризується тим, що люди отримують можливість, з однієї сторони, вчиняти у рамках передбаченої нормою права поведінки, а з іншої – вчиняти врозріз із тими цілями, які переслідував законодавець при встановленні даної норми, тобто діяти всупереч призначенню правових норм [11, с. 108]. Однак, у разі виходу за межі закону особа (суддя) не реалізує своє право (право на вибір одного з варіантів рішення), а діє взагалі за рамками наданого законом права (повноважень). Хоча, слід визнати, що зловживання правом у таких ситуаціях можливе, але воно не може бути пов'язане з тією поведінкою суб'єкта, яка виходить за межі, встановлені законом, не може бути пов'язане із легальним суддівським розсудом. Так, А. Барак відмічає, що розсуду немає там, де вибір полягає між законною можливістю і незаконною можливістю... Існування альтернативи визначається не її здійсненністю, а її законністю [12, с. 15–16].

Також показовою є точка зору Д. Абушенка, на думку якого «основою і суддівського розсуду, і суддівського свавілля є свобода правозастосувача у вчиненні правових дій. Тому у самому загальному вигляді область суддівського свавілля можна позначити тією частиною свободи правозастосувача, яка, по-перше, не охоплюється суддівським розсудом і, по-друге, безпосередньо не випливає зі специфіки правозастосовчої діяльності» [13, с. 20].

Таким чином, характеристика суддівського розсуду крізь призму категорії «зловживання правом» у кримінальному праві України не є протиправною поведінкою, адже при цьому не порушується певна норма закону, а обов'язковою ознакою зловживання правом є формальна правомірність. Однак, якщо при призначенні покарання внаслідок реалізації суддею свого права на розсуд пору-

шуються певні приписи закону, то відбувається трансформація суддівського розсуду в суддівське свавілля.

Таким чином, з однієї сторони, зловживанню правом властива прихована неправомірність (але у рамках кримінальна права не караність), а з іншої, – формальна правомірність (за якої наноситься шкода іншим суб'єктам). З огляду на зазначене у кримінальному праві призначенні покарання зловживання правом як характеристика суддівського розсуду виступає в якості особливого варіанту поведінки, який судді можуть вчиняти поряд з правомірною поведінкою або протиправною, якщо суддівський розсуд переростає у свавілля. Тому ми розглядаємо зловживання правом як особливий вид правової поведінки.

Зловживання суддівським розсудом не є правомірною поведінкою, так як у результаті такого зловживання порушуються основоположні принципи кримінального права – рівності перед законом, гуманізму, справедливості тощо, які спрямовують суддівську діяльність з призначення покарання на досягнення мети покарання – виправлення, попередження вчинення нових злочинів, а також відновлення соціальної справедливості. Лише свідоме керування такими цілями забезпечить правомірну поведінку судді при використанні розсуду і перешкодить зловживанню останнім. Хоча ні кримінальне матеріальне, ні процесуальне право не оперує безпосередньо терміном «зловживання правом», однак КПК України закріплений певний механізм недопущення зловживання правом. Це є можливість апеляційного та касаційного провадження саме з причини явної несправедливості покарання. Так, відповідно до ч. 2 ст. 409, п. 3 ч. 1 ст. 438 КПК України однією з підстав для скасування або зміни судового рішення є невідповідність призначеного покарання тяжкості правопорушення/злочину та особі обвинуваченого/засудженого. Згідно зі ст. 414 КПК України невідповідним ступеню тяжкості кримінального правопорушення та особі обвинуваченого визнається таке покарання, яке хоч і не виходить за межі, встановлені відповідною статтею (частиною статті) закону України про кримінальну відповідальність, але за своїм видом чи розміром є явно несправедливим через м'якість або через суворість.

Наведені законодавчі нормативи якнайкраще демонструють, по-перше, можливість зловживання у кримінальному праві у межах закону, тобто діяння, яке не порушує спеціальні приписи ст. 364 КК України, однак є шкідливим неправомірним явищем. По-друге, відображають важливість справедливості як основоположного принципу і цілі кримінально-правового регулювання, яка обумовлює призначення саме доцільної міри покарання, що відповідатиме тяжкості вчиненого злочину, особі винного і обставинам, що пом'якшують і обтяжують покарання, і обов'язково враховуватиме інтереси потерпілого. Важливість справедливості як засадничої умови регулювання кримінально-правових відносин підтверджується і судовою практикою.

Крім цього, як видається, справедливість як центральна ідея кримінального права безпосередньо пов'язана з ідеєю рівності всіх перед законом і гуманізму як базисних принципів кримінального права. З метою відновлення соціальної справедливості при призначенні покарання, особливо у тих випадках, коли суддя реалізує своє право на розсуд, повинні враховуватися інтереси всіх суб'єктів кримінально-правових відносин (злочинця, держави, потерпілого, третіх осіб). Як зазначає В. О. Туляков, для нашої держави на сучасному етапі формування її віктимологічної політики важливою являється організація віктимологічної ідеології, направленої на переорієнтацію суспільства з проблеми злочинця на проблеми жертв злочинів як на рівні простих громадян, так і співробітників правоохоронних органів [14, с. 258].

Зловживання правом як характеристика суддівського розсуду кризь призму діяльності з призначення покарання

у рамках закону може мати своїм результатом скасування вироків. Однак, таке зловживання, на відміну від кримінально-караного зловживання владою або службовим становищем (яке не є характеристикою суддівського розсуду), не має наслідком притягнення винного (судді) до кримінальної відповідальності, питання може ставитися про притягнення судді до дисциплінарної відповідальності, і то не завжди. З іншої сторони, як відзначають деякі вчені, у відміні незаконного акту мається факт державного примусу, який несе для правозастосувача негативні наслідки, пов'язані з відміною незаконного рішення. У даному випадку факт примусу представлений не просто в якості особливої форми, а являється правовідновною санкцією. Особливістю реалізації санкції скасування або зміни незаконного акту є державна оцінка (осуд) дій не тільки одного суб'єкта кримінального судочинства, а цілого ряду правозастосувачів, які приймають участь у різних стадіях процесу [15, с. 30].

Повністю викоренити зловживання правом як прояв суддівського розсуду у вітчизняному кримінальному праві не є можливим. Поки будуть існувати дискреційні повноваження суддів при вирішенні питань пеналізаційного характеру, буде існувати і зловживання у рамках закону, що призводитиме до правозастосовних судових помилок. Одних лише організаційних методів з попередження зловживання суддівським розсудом є недостатньо. Тому доцільною є удосконалення і розробка кримінально-правових засобів недопущення зловживання правом. На наше переконання, це повинно відбуватися двома шляхами. Перший – закріплення у КК України в якості мети покарання відновлення соціальної справедливості. Лише свідоме керування таким принципом і ціллю сприятиме правомірній поведінці суддів при реалізації їхнього права на розсуд та забезпечуватиме недопущення зловживання правом. А, отже, необхідно ч. 2 ст. 50 КК України викласти в такій редакції: «Покарання має на меті не тільки кару, а й виправлення засуджених, запобігання вчиненню нових злочинів як засудженими, так і іншими особами, а також відновлення соціальної справедливості». Другий шлях – в оптимізації суддівського розсуду – пошуку розумного оптимуму співвідношення формальних і дискреційних засад при введенні певних обмежень (конкретизація кримінального закону, чітка диференціація кримінальної відповідальності, а інколи інтеграція останньої, формалізація правил призначення покарання тощо). У сучасних вітчизняних традиціях кримінально-правового регулювання можлива лише часткова формалізація призначення покарання. Повна формалізація, а, отже, і максимальне звуження повноважень суддів при призначенні покарання, можлива лише після концептуального переосмислення всіх без винятку інститутів кримінального права. Ідея оптимізації суддівського розсуду, на нашу думку, повинна проявитися у наступному:

1) зміна алгоритму конструкції відносно-визначених санкцій шляхом звуження їх меж з прив'язкою до певної категорії злочинів;

2) нормативне удосконалення приписів ч. 1 ст. 65 КК України в аспекті більш чіткої регламентації підстав суддівського розсуду;

3) закріплення критеріїв призначення покарання: критерії оцінки тяжкості вчиненого злочину, критерії оцінки особи винного, критерії оцінки особи потерпілого;

4) введення спеціальних правил призначення покарання, у т. ч. правил призначення покарання за наявності обставин, що пом'якшують та обтяжують покарання, правил призначення покарання за наявності обтяжуючих обставин з метою реструктуризації Особливої частини КК України у світлі кваліфікованих і особливо кваліфікованих складів злочинів, правил призначення покарання з урахуванням позиції потерпілого тощо.

Таким чином, суддівський розсуд як зловживання правом представляє собою особливий вид правової поведінки з призначення міри покарання, яка хоча і здійснюється у передбачених кримінальним законом межах, однак суперечить принципам кримінального права, меті покарання, а тому завдає шкоди суб'єктам права, охоронюваним законом відносинам. Кримінально-правова ха-

рактеристика суддівського розсуду можлива лише через категорії правомірної поведінки і зловживання правом. Протиправна (злочинна поведінка) не є характеристикою суддівського розсуду при призначенні покарання, оскільки останній існує виключно у правових межах, а злочинна поведінка порушує конкретні нормативні приписи і є проявом суддівського свавілля, беззаконності тощо.

ЛІТЕРАТУРА

1. Рогач О. Я. Зловживання правом як результат розсуду в праві / О. Я. Рогач // Форум права. – 2010. – № 4. – С. 760–765.
2. Агарков М. М. Проблема зловживання правом / М. М. Агарков // Известия АН СРСР. – 1946. – № 6. – С. 424–436.
3. Рубашенко М. Зловживання правом як загальноправова категорія : допустимість, сутність, кваліфікація / М. Рубашенко // Юридичний журнал. – 2010. – № 12. – С. 42–51.
4. Волков А. В. Злоупотребление гражданскими правами : проблемы теории и практики : автореф. дис. ... на соискание уч. степени докт. юрид. наук по спец. : 12.00.03 «гражданское право ; предпринимательское право ; семейное право ; международное частное право» / А. В. Волков. – Москва, 2010. – 53 с.
5. Малиновский А. А. Злоупотребление субъективным правом (Теоретико-правовое исследование) / А. А. Малиновский. – М. : Юрлитинформ, 2007. – 352 с.
6. Крусс В. И. Теория конституционного правоупотребления / В. И. Крусс. – М. : Норма, 2007. – 752 с.
7. Малиновский А. А. Злоупотребление правом / А. А. Малиновский // Общая теория государства и права : Академический курс : В 3 т. Т. 3 / Отв. ред. М. Н. Марченко. – М. : Зерцало-М, 2007. – 518 с.
8. Текаев А. Ф. Злоупотребление правом / А. Ф. Текаев // Проблемы реализации права : Межвуз. сб. науч. тр. / Отв. ред. А. Ф. Черданцев. – Свердловск, 1990. – С. 113–115.
9. Бару М. И. О ст. 1 Гражданского кодекса / М. И. Бару // Советское государство и право. – 1958. – № 12. – С. 118–123.
10. Скакун О. Ф. Теория держави і права : Підручник. 2-е вид. [текст] / О. Ф. Скакун / Пер. з рос. – Харків : Консум, 2005. – 656 с.
11. Наумов А. Е. Злоупотребление правом : юридическая природа явления / А. Е. Наумов // Вестник Московского университета. Серия 11. Право. – 2009. – № 6. – С. 102–108.
12. Барак А. Судейское усмотрение / А. Барак / Пер. с англ. А. Ю. Лисин. – М. : Изд-во НОРМА, 1999. – 246 с.
13. Абушенко Д. Б. Судебное усмотрение в гражданском и арбитражном процессе / Д. Б. Абушенко. – М. : Норма, 2000. – 176 с.
14. Туляков В. А. Виктимология : социальные и криминологические проблемы / В. А. Туляков. – Одесса : Юридична література, 2000. – 336 с.
15. Францифоров Ю. В. Противоречия в уголовном судопроизводстве, связанные с правоприменительными ошибками / Ю. Ф. Францифоров // Следователь. – 2005. – № 2. – С. 27–32.

УДК 351.862.82

ПРАВОВІ ЗАСАДИ ДІЯЛЬНОСТІ ОПЕРАТИВНИХ ПІДРОЗДІЛІВ ОВС З ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИНАМ У СФЕРІ СУСПІЛЬНОЇ МОРАЛІ

Мосяженко В.Ю.,
здобувач кафедри оперативно-розшукової діяльності
Донецький юридичний інститут МВС України

У статті проведено теоретичний аналіз законодавчих та нормативно-правових актів, які регламентують діяльність оперативних підрозділів ОВС з метою запобігання та виявлення злочинів у сфері суспільної моралі. Були визначені проблемні питання з правової регламентації діяльності оперативних підрозділів ОВС та запропоновані шляхи їх вирішення.

Ключові слова: суспільна мораль, закон, нормативно-правовий акт, оперативні підрозділи ОВС, взаємодія, оперативно-розшукові заходи.

Мосяженко В.Ю. / ПРАВОВЫЕ ОСНОВЫ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ОПЕРАТИВНЫХ ПОДРАЗДЕЛЕНИЙ ОВД ПО ПРОТИВОДЕЙСТВИЮ ПРЕСТУПЛЕНИЯМ В СФЕРЕ ОБЩЕСТВЕННОЙ МОРАЛИ / Донецкий юридический институт МВД Украины, Украина

В статье проведен теоретический анализ законодательных и нормативно-правовых актов, регламентирующих деятельность оперативных подразделений ОВД с целью предотвращения и выявления преступлений в сфере общественной морали. Определены проблемные вопросы правовой регламентации деятельности оперативных подразделений ОВД и предложены пути их решения

Ключевые слова: общественная мораль, закон, нормативно-правовой акт, оперативные подразделения ОВД, взаимодействие, оперативно-розыскные мероприятия.

Mosyazhenko V.Y. / LEGAL FOUNDATION OF ACTIVITIES OPERATIONAL UNITS ATTS TO COUNTER CRIMES IN THE SPHERE OF PUBLIC MORALITY / Donetsk Law Institute of the Ministry of Interior of Ukraine, Ukraine

In this article we do the theoretical analysis of legislative and normative-legal acts regulating the activities of operational units of the interior Ministry with the purpose of prevention and detection of crimes in the sphere of public morality. We identified problematic issues of legal regulation of activity of operational units and offer solutions.

The purpose of this paper is theoretical analysis of the current state legislative and regulatory support for operational police units to prevent and detect crimes in the area of public morals.

Object is a legislative and regulatory acts governing the implementation of operational police units of measures aimed at preventing and detecting crime in public morality. The subject of research is legal principles of operational units to combat crime police in the area of public morals.

The author notes that to date no clear mechanism has licensing circulation sexual or erotic nature, including the state can not properly regulate and control the circulation of printed matter that adversely affect public morality.

Legislative gaps between the Law of Ukraine «On Protection of Public Morality» and the Law of Ukraine «On licensing certain types of activities» on a common interpretation issues related to the licensing and registration of specialized media sexual or erotic nature. In addition, circulation and distribution of foreign print and electronic publications require improvements in the legal accounting requirements of current legislation on protection of public morals.

Put forward the thesis that the Law of Ukraine «On Protection of Public Morality» is not clearly defined concept of «pornography», which was created with the participation of the child or using his image to spread through information and computer systems offering or making available child pornography through information and communication systems, purchase, exchange and possession of child pornography through a computer system for oneself or for another person and so on. It is therefore necessary legislative regulation of the provisions of the above legislation.

Key words: public moral, law, legal act, operational units of militia, interaction, operational-investigative activities.